Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Pinyoner de les tres branques

Sant Just Desvern

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Torrent de les Fatjones, s/n.
Emplaçament A 580 m al nord-est de can Fatjó.

Coordenades:

Latitud: 41.403593731303
Longitud: 2.0951096753949
UTM Est (X): 424363
UTM Nord (Y): 4583956

Classificació

Número de fitxa 08221 - 330
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Espècimen botànic
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: Arbre o arbreda d'interès
Observacions protecció: Número AIL-14-2013 del catàleg proposta de l'Ordenança de protecció de l'arbrat i dels espais verds de Sant Just Desvern, proposat com AIL (Arbre d'Interès Local), ordenança aprovada en Ple de l'Ajuntament el 25 de setembre de 2014.
La serra de Collserola forma part de la Xarxa Natura 2000, una xarxa europea d'espais naturals protegits que té com a objectiu garantir la biodiversitat mitjançant la conservació dels hàbitats naturals i de les espècies de flora i fauna silvestres d'interès comunitari. El 5 de setembre de 2006, el Govern de Catalunya, amb l'Acord de Govern 112/2006, aprova la llista definitiva de LIC (Lloc d'Importància Comunitària) i de ZEPA (Zona Especial Protecció Aus) que configura la Xarxa Natura 2000 al nostre país.
El Pla Especial de Protecció del Medi Natural i del Paisatge del Parc Natural de la Serra de Collserola (PEPNat), aprovat el 2020 amb aprovació definitiva per Acord de Govern de la Generalitat de Catalunya en sessió del 6 d'abril de 2021, estableix les directrius per a

la preservació dels valors naturals i paisatgístics del parc, així com per a la regulació dels usos i activitats que s'hi desenvolupen. Aquest pla és l'eina principal per a la gestió sostenible de l'espai natural.

Data aprovació:	dj., 25/09/2014 - 12:00
Número inventari	Catàleg d'Arbres Singulars del Parc Natural de Collserola (nº 59),
Generalitat i altres inventaris	Inventari dels Elements d'Interès Especialment Rellevant del PEPPNSC (nº A115).
Accés	Difícil
Ús actual:	Social
Titularitat	Privada
Titular:	08219A002000030000KA
Autoria de la fitxa	David Torres Rodríguez - Kuanum
Data de registre de la fitxa:	dt., 04/03/2025 - 09:41

Descripció

Exemplar de pi pinyer (*Pinus pinea*) de 17 m d'alçada, amb un perímetre de tronc de 2,95 m i 15,5 m de diàmetre de capçada. L'arbre es troba en una zona de bosc mixt, a l'obaga del torrent de les Fatjones, dins del Parc Natural de Collserola.

De la família de les pinàcies, es caracteritza per la capçada en forma de para-sol, un tronc recte format per tres branques simètriques que surten de la mateixa base. L'escorça és gruixuda i fissurada de color marró vermellós, que amb el pas dels anys es desprèn en plaques. Presenta un sistema d'arrels molt desenvolupat.

És un arbre perennifoli de fulles rígides en forma d'agulla (aciculars) de color verd clar i que es presenten agrupades per parells. Floreix de març a maig.

Produeix pinyes, un fruit gran i arrodonit d'entre 8 i 14 cm, a l'interior de les quals hi ha els pinyons. La producció de pinyons es dona en períodes irregulars, amb una bona collita aproximadament cada tres a cinc anys. Els pinyons són molt apreciats per la seva carn comestible.

Observacions:

Destaca per la morfologia del seu tronc, d'on surten tres branques simètriques d'una única soca.
Salvant les distàncies, el pi de les tres branques santjustenc recorda al més que conegut Pi del pla de Campllong de Castellar del Riu (Berguedà), tot un símbol del catalanisme.

Història

Espècie mediterrània originària d'Àsia Menor, que presenta una distribució per la riba mediterrània del sud d'Europa i l'oest d'Àsia. Creix bé en terres seques i calcàries, preferentment en climes càlids i assolellats. El pi pinyoner té un paper ecològic important, ja que ajuda a prevenir l'erosió del sòl i proporciona ombra en zones àrides. La seva existència també beneficia la fauna, perquè molts animals es nodreixen dels pinyons i busquen refugi a l'ombra d'aquest arbre.

Utilitzat en medicina popular com a balsàmic, també s'ha usat tradicionalment l'escorça per adobar pells, gràcies a la seva riquesa en tanins. La fusta, a causa del creixement ràpid de l'espècie que pot arribar als 30

metres, és molt emprada en la construcció i en fusteria. També se n'extreu resina i trementina.

Els pinyons són comestibles i molt apreciats en cuina i rebosteria, estant presents a gran quantitat de receptes tradicionals dolces i salades.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE SANT JUST DESVERN (2014). *Ordenança de protecció de l'arbrat i dels espais verds de Sant Just Desvern.*

CABALLERO ARROYO, Cecilia; GUAL DEVESA, Ramon; RUEDA AGUILERA, Ferran (1997). *Arbres de Sant Just Desvern*. Ajuntament de Sant Just Desvern.

OCHOA GONZÁLEZ, Juli (2023). "Els arbres més alts de Sant Just Desvern". *La Vall de Verç*, núm. 488 pp. 20-21.

Enllaços d'interès:

Arbres singulars del Parc Natural de Collserola
Els arbres més alts de Sant Just. La Vall de Verç
Herbari Virtual del Mediterrani Occidental
Flora Catalana